

помітного зниження показника виходу ділового приплоду з 84,03% у чистопородних українських конематок до 76,70% у конематок з часткою крові 3/4 за чистокровою верховою.

Виявлено суттєвий вплив факторів породи і кінного заводу на репродуктивні ознаки. Частка впливу заводу склала 3,6%, а породи – 22,9%, вплив цих факторів у комплексі був на рівні 4%. Більш високі показники виходу ділового приплоду отримані в Дніпропетровському кінному заводі (66,86% порівняно з 60,80% в Деркульському), при цьому українські верхові матки в середньому давали до 71,5% ділового приплоду, а чистокровні – значно менше – 56,1%.

Таким чином, українські верхові конематки мають помітно вищий вихід ділового приплоду порівняно з чистокровними, до того ж плодючість українських верхових конематок знижується при збільшенні у них частки крові чистокрової верхової породи. Тому більш ефективно застосовувати помірно прилиття крові поліпшуючої чистокрової породи – на рівні до 3/8. Вплив фактору кінного заводу (рівень годівлі, догляду, напрямок і характер селекційної роботи) теж має суттєве значення для одержання повноцінного молодняка.

Отже, виявлені нами компоненти фенотипової дисперсії вказують на значну генотипову мінливість репродуктивних ознак коней вивчених порід, що свідчить про високу ефективність подальшого відбору на підвищення репродуктивних якостей верхових коней.

УДК 636.2.237.21.034.06

Т.С.ЯЩУК*

ЕКСТЕР'ЄРНО-КОНСТИТУЦІЙНІ ОЗНАКИ ТА ПОКАЗНИКИ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Тернопільський інститут агропромислового виробництва УААН

Особливості будови тіла тварин характеризуються співвідношенням певних промірів, як кожна кількісна ознака, суттєво залежать від умов зовнішнього середовища і спадковості. З метою організації управління одержання тварин бажаної якості важно визначити частку кожного з цих комплексних факторів.

Стада агрофірми “Нива” Підволочиського району і ВАТ “Шманьківчики” Чортківського району створені шляхом покращання чорно-рябої худоби голштинськими плідниками вітчизняної і зарубіжної селекції. Для господарств характерна приблизно однакова структура кормової бази та раціони годівлі корів.

Первістки ВАТ “Шманьківчики” Чортківського району переважали своїх ровесниць з агрофірми “Нива” Підволочиського району за надосм на 467 кг (5057кг±100), з практично однаковим вмістом жиру в молоці (3,57 проти

* Науковий керівник – член-кореспондент УААН М.Я.Єфіменко

3,58%), за живою масою – на 10,18%. Корови-первістки ВАТ “Шманьківчики” вищі у холці на 5,48 см, для них властива більша коса довжина тулуба – на 8,5 см при більшій живій масі на 44 кг.

Надій повновікових корів стада ВАТ “Шманьківчики” вищий на 289 кг (5134 ± 87), ніж у корів агрофірми “Нива” при вищому вмісті жиру в молоці на 0,06% та більшій живій масі на 7,6%. Цим коровам характерна вища висота в холці на 4,75 см, коса довжина тулуба – на 5,93 см.

Корови обох стад відповідають молочно-м'ясному і молочному типу продуктивності. КВТ (коефіцієнт виробничої типовості за Б.А.Ничиком, 1987 р.) – в межах 2,5 – 3,2; надої корів ВАТ “Шманьківчики” Чортківського району – 5057 кг (первістки), 5134 кг (дорослі корови); агрофірма “Нива” Підволочиського району – 4590 кг, 4845 кг відповідно.

Аналіз даних зв'язку екстер'єрних показників з молочною продуктивністю показав, що оптимальною у корів української чорно-рябої молочної породи, сформованих у даних умовах утримання і годівлі для рівня продуктивності 4,5 тис. кг молока за лактацію є висота в холці 131-137 см, коса довжина тулуба – 151-157 см, глибина грудей – 66-69 см.

Відбір тварин за оптимальними екстер'єрно-конституційними показниками може служити одним із шляхів подальшої консолідації стад, збільшення однорідності породи.